

Het Kustersluik

Heemkundevereniging Sprang-Capelle

Jaargang 20
2026

Redactieadres: Schoolstraat 20, 5161 ZD Sprang-Capelle, tel. 0416-312210
Redactieleden: Piet Pruijssers, Trudy Spierings, Dieter Verbeek, Rien Visser, Netty Waarts

no. 3
augustus

Van de redactie

Aan het weer kunnen wij mensen weinig veranderen of toevoegen. Je moet het maar nemen zoals het is. Dat was dan deze zomer een goede oefening in accepteren zoals het komt. Want het was wel een warm zomertje.

Ik hoop voor onze leden dat het begin september, om precies te zijn 12 september, nog zulk lekker weer is. Stap dan op de fiets en haal een route in 'Ons Heem' om te genieten

van de Open Monumentendag. Er is een mooie route uitgezet door onze hele gemeente heen van Waalwijk tot Waspik en alles wat ertussen ligt.

En denk ook aan onze tweede kleine excursie op 26 september. U kunt dan een kijkje nemen in de IJzer-tijdboerderij in Dongen. De precieze gegevens voor beide bovenstaande activiteiten vindt u verderop in dit Kustersluik.

Wat krijgen we er toch elke keer veel nieuwe leden bij. We naderen zowat de 700. Geweldig wat een aantal; we moeten toch wel een aantrekkelijke vereniging zijn. Dus, kom op nieuwe leden, doe mee met een van die activiteiten.

In dit Kustersluik is nog van alles te lezen over de eerste helft van dit jaar. Allemaal met het doel om u op de hoogte te houden van wat er gebeurt in onze vereniging.

Rien Visser

Van de bestuurstafel

Midden in de vakantieperiode puffen we onder de warmte. Zelfs een bezoek aan een terras is soms nauwelijks aantrekkelijk. Een paar graden minder zou dan ook zeer welkom zijn.

Gelukkig hebben de hoge temperaturen onze lezingen en activiteiten niet beïnvloed. De drie lezingen die we inmiddels hebben bijgewoond, waren stuk voor stuk interessant. Ook de Sint-Jan in Waalwijk werd goed bezocht. Daarnaast gaf de viering van het 60-jarig bestaan van Zidewinde,

waarbij Ben en Sjaak samen met een aantal vrijwilligers de expositie hebben ingericht, een mooi beeld van de geschiedenis.

Ook buiten onze eigen vereniging zitten we niet stil. De afgelopen maanden hebben we weer veel vragen van buiten de vereniging kunnen beantwoorden over uiteenlopende, historische onderwerpen.

Op 12 april vond onze jaarlijkse Algemene Ledenvergadering plaats. De opkomst was vergelijkbaar met die van 2025. Naast de gebruikelijke onderwerpen, zoals de financiën en het jaarverslag over 2025, stonden ook enkele bestuurszaken op de agenda. Aansluitend werd een film over het oude Sprang-Capelle vertoond.

Volgens het rooster van aftreden was ik dit jaar aftredend. Met instemming van de Algemene Ledenvergadering ben ik herbenoemd voor een nieuwe bestuursperiode van vier jaar. Dat betekent dat ik ook de komende jaren voorzitter van onze vereniging mag blijven. Ik hoop wel dat we op korte termijn een penningmeester vinden, zodat ik mijn dubbelfunctie kan neerleggen.

Tijdens dezelfde vergadering heeft het bestuur Jacob Uijl voorgedragen als nieuw bestuurslid. De Algemene Ledenvergadering heeft deze voordracht bekrachtigd, waardoor Jacob sinds 12 april officieel deel uitmaakt van het bestuur.

Jacob, van harte welkom in het bestuur. We zijn blij dat je onze vereniging komt versterken.

Ondanks deze uitbreiding blijft versterking van het bestuur noodzakelijk. Nieuwe bestuursleden zijn dan ook van harte welkom.

Hoewel 'Ons Heem' tijdens de vakantieperiode gesloten is, gaan de werkzaamheden gewoon door. Onze vrijwilligers zorgen ervoor dat het gebouw en de directe omgeving goed worden onderhouden.

Na de vakantie start het najaarsprogramma. In september vindt de Open Monumentendag plaats, die we gezamenlijk organiseren met Op 't Goede Spoor uit Waspik en De Erstelinghe uit Waalwijk. Ook zijn we alweer bezig met de voorbereidingen voor de vrijwilligersavond in november. Daarnaast doet 'Ons Heem' op 26 september, net als voorgaande jaren, mee aan de dorpskwis.

En wie weet hebben we later dit jaar nog meer mooie activiteiten in petto.

Ik hoop dat iedereen een fijne vakantie gehad heeft en ik wens onze leden een mooi, gezond en actief tweede halfjaar toe.

Wim Konings

Onderhoud van 'Ons Heem'

Onderhoud aan 'Ons Heem' is ieder jaar weer een terugkerend onderwerp. Gelukkig kunnen we daarvoor rekenen op een vaste groep enthousiaste vrijwilligers. Onder leiding van Sjaak de Bie steken Cor Hoefnagel, Dick van Tilborgh, Hans Wagemakers en Peter van Dongen, regelmatig de handen uit de mouwen. Maar ook Jos Dekkers en Han van der Schans zijn met enige regelmaat met onderhoud bezig in 'Ons Heem'. Daarbij wordt gekeken naar het meerjaren onderhoudsplan, zodat we niet alleen de kleine klusjes aanpakken, maar ook vooruit blijven kijken.

Net als thuis heeft een gebouw nu eenmaal regelmatig onderhoud nodig. Een likje verf hier, wat onkruid weghalen daar en af en toe een grotere klus die niet langer kan wachten. Daarom reserveren we ieder jaar in de begroting een bedrag voor het onderhoud dat eraan komt.

Tijdens het jaarlijkse onderhoud van de verwarmingsketel werd bijvoorbeeld duidelijk dat deze volgend jaar aan vervanging toe is. Dat is jammer, maar na jaren trouwe dienst hoort dat er nu eenmaal bij.

Ook op het gebied van duurzaamheid hebben we niet stilgezeten. De oude tl-verlichting is vervangen door energiezuinige ledlampen. Dat is niet alleen beter voor het milieu, maar ook

voor de energierekening.

Daarnaast zijn de beweegbare ramen aan de voorzijde van 'Ons Heem' vernieuwd. Het glas voldeed niet meer aan de huidige eisen, en ook de houten kozijnen hadden, na tientallen jaren dienst, hun beste tijd gehad. Het gebouw dateert uit de jaren vijftig van de vorige eeuw. Dan is het heel normaal dat sommige onderdelen aan vervanging toe zijn. Dankzij de inzet van onze vrijwilligers én een goede planning blijft ons gebouw echter in prima conditie. Zo kunnen we er met elkaar nog jarenlang met veel plezier gebruik van maken.

Uitnodiging voor de kleine excursie op zaterdag 26 september 2026 naar de IJzertijdboerderij in Dongen

U rijdt vast weleens over de N261. Of u wandelt misschien weleens over het Hooispoor richting de Kraanvense hei in de Loonse en Drunense Duinen. Als u niet weet over welke locatie het gaat, doe ik nog een poging. Het gaat over de locatie ca. 500 meter ten zuiden van het Eftelinghotel. Bij de aanleg van de N261 vond men sporen

van vroege bewoning. Je moet dan denken aan de late Bronstijd en het begin van de IJzertijd. De IJzertijd is de laatste fase van de prehistorie, waarin het gebruik van ijzeren gereedschappen en wapens gangbaar werd. In Noordwest-Europa liep deze periode grofweg van **800 v.Chr. tot de komst van de Romeinen** rond het begin van onze jaartelling. Dat is heel lang geleden. Maar daarom niet minder interessant.

Bij die ontdekking bij de aanleg van de N261 zochtte een archeoloog: 'De mensen weten vaak niet welke historische grond onder hun wielen of voeten ligt.'

Maar dat kan die archeoloog niet meer zeggen van de leden van onze heemkundevereniging die een bezoek gebracht hebben aan de IJzertijdboerderij in Dongen.

Ga terug in de tijd en kom alles te weten over het leven in de IJzertijd. Mensen in de IJzertijd maakten alles wat ze nodig hadden zelf. Ze konden daarvoor niet naar een winkel of iets online bestellen.

Het maken van kleding was een zeer tijdrovende klus. Van het zaaien tot het oogsten van vlas waar een linnen draad van werd gesponnen. Die draden werden vervolgens gebruikt om stof van te weven. Van deze stukken stof werden vervolgens kledingstukken gemaakt.

En wat denkt u van ijzererts smelten tot het maken van een ploeg? Wij lopen even naar de Gamma en kopen daar het gereedschap dat we nodig hebben. De mensen die woonden aan het Hooispoor maakten al dat gereedschap zelf.

Op deze IJzertijdboerderij kun je al die eeuwenoude gebruiken zien, voelen, ruiken en zelf ervaren.

Op **zaterdag 26 september 2026** verzamelen we om **14.00 uur** bij de ingang van de boerderij aan de Oude Oosterhoutsebaan 15 in Dongen. Dus we gaan met eigen vervoer. Verstandig om te carpoolen. Daar staan gidsen klaar die ons gaan rondleiden. Halverwege de excursie is er eigentijdse koffie met koek.

U kunt zich voor deze excursie aanmelden door € 10,00 over te maken naar de rekening van onze heemkundevereniging: **NL21RABO 10334 2480 00**, onder vermelding van '**Dongen**'. Introducees zijn hartelijk welkom tegen dezelfde prijs.

Graag overmaken vóór 14 september 2026.

Nieuwe leden

We mogen weer een flink aantal nieuwe leden begroeten. Hartelijk welkom. Onze vereniging liet zich zien op het jubileum van Zidewinde. Dat leverde de onderstaande nieuwe leden op.

Dhr. T.B. Treffers, Sprang-Capelle
Mevr. J. Dekkers, Sprang-Capelle
Dhr. H. Jacobs, Sprang-Capelle
Dhr. A.M. Broeks, Sprang-Capelle
Mevr. T.M. Broeks, Sprang-Capelle
Dhr. W.J. Schilders, Sprang-Capelle
Mevr. H. Rijken, Sprang-Capelle

Mevr. T. Polder, Waalwijk
Dhr. J.A. Pruijsen, Sprang-Capelle
Mevr. M. Pruijsen-van Heijst, S-C
Dhr. H.M. Groeneveld, Sprang-Capelle
Mevr. M. Donders, Sprang-Capelle
Mevr. J. Schalken-Metzke, Sprang-Capelle

Verslag van de lezing op 12 mei 2026 over 'Het verraad van de Jordaan' door Stephanie Biesheuvel

Deze lezing werd georganiseerd in het kader van 'herdenken en vieren' dat rond 4 en 5 mei traditiegetrouw door onze vereniging wordt gedaan. 110 mensen waren op deze lezing afgekomen. Wim Konings introduceerde onze spreker. Een jonge vrouw met een aantrekkelijke uitstraling. Dat zijn we meestal niet gewend bij heemkundeverenigingen.

Het onderwerp van deze avond had wel een heel ander karakter. Het ging over een foute familie uit WO II: haar eigen familie. Respectvol en ietwat terughoudend werd dit onderwerp gepresenteerd. Stephanie had er zelfs een boek over geschreven.

Bij veel aanwezigen lag de vraag op de lippen hoe je tot zo'n boek komt. Een boek dat gaat over je eigen familie die in de oorlog 'fout' was. En die fouten bestonden uit het verraden van medebewoners uit je eigen wijk, de Jordaan.

Verborgen verleden

Het begin lag in 2019 bij het televisieprogramma 'Verborgen Verleden'. Die avond werd het verleden van Jochem Meijer ontrafeld. De zoektocht in de stamboom van Jochem eindigde bij een Perzische prins. Wie wil dat nou niet, afstammen van een prins? Nieuwsgierig naar haar prins in het verre, verborgen verleden pakte voor Stephanie Biesheuvel heel anders uit. Bij haar zoektocht naar het verleden stuitte ze op een krantenartikel in 'Het Parool' over haar overgrootvader. Daar werd beweerd dat hij NSB-er was en hoogst waarschijnlijk Anne Frank verraden had. Dat was wel wat anders dan een Perzische prins.

Dossiers

Dit voorval was de start voor een onderzoek naar haar familiegeschiedenis. Niemand van de nog levende generatie in haar familie wist iets af van het verleden uit de Tweede Wereldoorlog. In haar familie werd daarover gezwezen. Maar ze ging op onderzoek uit. Toevallig werden in 2020 veel dossiers uit WO II openbaar. Daar ontdekte ze de geschiedenis van haar overgrootouders en de kinderen.

Stephanie is terughoudend in het benoemen van alle fouten uit haar familie. Wel werd duidelijk dat, behoudens de tweelingbroers die lid waren van de communistische partij en tot over hun oren in het verzet zaten, heel het gezin uit fanatieke NSB'ers bestond. En heulde met de nazi's. Joden werden aangegeven en ook diegenen die vijandig tegenover de Duitsers stonden. Kortom het was aan te raden om niet in de handen van die familie te vallen. Dat was even

schrikken en daarom werd er in de familie het zwijgen over gedaan.

Zwijgen

Maar nu kwam de vraag naar boven wat je met deze kennis moet doen Stephanie besloot om die kennis te delen in haar familie en het zwijgen te verbreken.

Het lijkt erop dat het heldhaftige gedrag van verzetsstrijders uit de oorlog overgaat op de rest van de familie. Althans zo lijkt dat.

Maar hoe zit het met je foute voorouders? Hebben de nakomelingen daar ook nog schuld aan?

Stephanie is daar duidelijk in. Zij en velen met haar zijn niet verantwoordelijk voor de handelingen van voorouders.

Zij heeft haar ontdekkingen met haar vader gedeeld. Hij wist niets van zijn familiegeschiedenis. Stephanie heeft het ook met haar kinderen besproken. Dat gaf op de basisschool van haar zoontje nog een hachelijk moment.

Toen de juf meedeelde dat ze de komende geschiedenislessen de Tweede Wereldoorlog aan de orde stelde, sprong haar zoontje op en zei dat zijn familie Anne Frank ver-raden had. De juf reageerde rustig en kwam daar later bij Stephanie op terug. Stephanie Biesheuvel gaat op een actieve, confronterende, maar ook helende manier om met de ontdekking van haar foute familieverleden. In plaats van de ontdekking weg te stoppen, heeft zij besloten om de confrontatie aan te gaan en het taboe volledig te doorbreken.

Wij waren getuigen van een moedige lezing waar een moeilijk onderwerp niet uit de weg gegaan werd, maar openlijk werd besproken.

De aanwezigen waardeerden dat zeer.

Rien Visser

In gesprek met Gerrit Haverhals

Gerrit, ik ken je van de mulo in Sprang-Capelle. Kom je uit Sprang-Capelle?

Nee, ik ben geboren in Kaatsheuvel op de Hoge Zandschel. Daarna verhuisd naar de Zuidhollandsedijk, (aan de Kaatsheuvelse kant). Ik ben ook naar de lagere school ge-gaan op de Zuidhollandsedijk. Toen ik trouwde ben ik gaan wonen in de Irenestraat in Vrijhoeve. Hier heb ik acht jaar gewoond en heb toen een huis gebouwd op de Oude Zandschel. Ik heb zo'n beetje alle schellen gehad en ben dus een echte Kaatsheu-velse, maar ik leef voornamelijk in Sprang-Capelle wat betreft voorzieningen, vereni-ingen en kerk.

Je hebt op de mulo gezeten toch?

Dat klopt. Van 1965 tot 1969. Heb op 2 juni 1969 mijn di-ploma gehaald en ben op 16 juni gaan werken bij de Raiffei-senbank in Raamsdonksveer. Dat was het hoofdkantoor, en in Sprang en Capelle waren kantoren, die samen met 's Graven-moer, Lage Zwaluwe en Waalwijk de bank 'Langstraat-West' vormden.

Hoe kwam je daar zo terecht?

In de jaren 60/70 werd gestart met het storten van salarissen op een bankrekening. Tot die tijd was het gebruikelijk dat het salaris contant werd uitbetaald. Er kwamen bij de bank veel nieuwe klanten die een rekening wilden openen. De directeur van de Raiffeisenbank had aan de heer Hoogeboom, directeur van de mulo, doorgegeven dat er vacatures waren; daar heb ik op gesolliciteerd en ben als jongste bediende gaan werken. Ik moest daar adresplaatjes aanmaken, afschriften stempelen e.d. en later aan de balie klanten bedienen. Ik kon gelukkig

meerijden met Adriaan Verhoeven, dus hoefde niet met de fiets. Naast het werken moest er in de avonduren natuurlijk ook gestudeerd worden. In 1973 kwam er een vacature in Waalwijk, in de Stationsstraat; daar ben ik toen gaan werken. Piet Pruijs-sers woonde toen boven de bank. Daarna moest ik in militaire dienst, gelegerd in See-dorf, Duitsland.

En na je militaire dienst?

Op 1 november 1975 zijn de Boerenleenbank en de Raiffeisenbank samengegaan (zie 100 jaar Raiffeisen/Boerenleenbank in Sprang en Capelle in 'Bruggeske' van 2021 nr. 1).

Op die datum kwam ik ook uit militaire dienst en ben ik twee jaar beheerder geweest van het kantoor in Sprang. In 1977 ben ik hoofd kas en kantoren geworden van het hoofdkantoor aan het Raadhuisplein. Op 1 januari 1997 is de bank gefuseerd met de bank in Waalwijk. Dezelfde datum waarop de samenvoeging van de gemeente Waalwijk en Sprang-Capelle een feit was. Tot 2010 heb ik bij de bank gewerkt; na 40 jaar ben ik gestopt.

Dat is een hele tijd. Je bent getrouwd. Waar heb je je vrouw leren kennen?

Mijn vrouw Janny Langenberg komt uit Culemborg en heb ik haar leren kennen op een verjaardag van mijn vriend die verkering had met haar zus. Wij zijn in 1978 getrouwd, en zoals gezegd gaan wonen in de Irenestraat. In 1986 zijn we verhuisd naar de Oude Zandschel. Wij hebben elf kinderen gekregen en hebben 24 kleinkinderen. De kinderen wonen bijna allemaal verspreid over Nederland. Bijzonder is dat ze iedere zomer allemaal tegelijk op vakantie komen op de Oude Zandschel; ze slapen dan in een van de acht slaapkamers en in een tent of caravan in ons bamboebos.

Hoe ben je betrokken geraakt bij onze heemkundevereniging?

Ik ben altijd al geïnteresseerd geweest in de plaatselijke kerkdorpen. Wijnand Konings draaide vroeger al dia's in Zidewinde; die avonden bezocht ik graag. Daar kwam ik ook in contact met Teun Vos, Schalkwijk, Van Prooijen en Annie Haverhals.

Da's lang geleden.

Dat klopt, ik ben vanaf het begin betrokken geweest bij de vereniging. Niet actief, meer op de achtergrond. Een mooie herinnering is het feit dat de vereniging een bankrekeningnummer nodig had. Wijnand Konings was penningmeester en kwam naar de bank. Hij moest een makkelijk banknummer hebben. Vroeger hadden de banken computerlijsten met nummers die uitgegeven konden worden. 3342 waren de eerste vaste cijfers van Sprang-Capelle, en op de lijst stond het 'makkelijke' nummer 48.000. En dit nummer wordt nog steeds gebruikt.

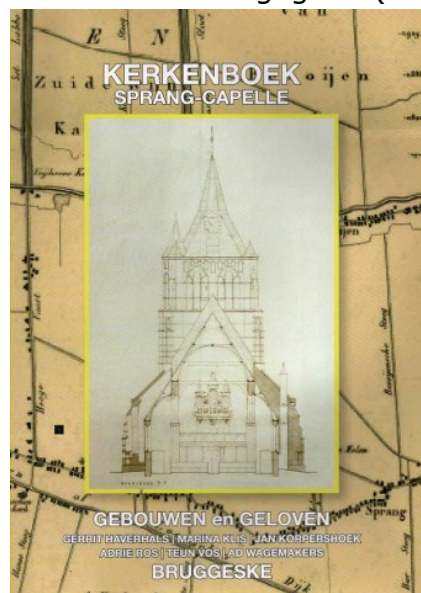
Maar nu ben je toch actiever? Als ik bij 'Ons Heem' kom zie ik je regelmatig.

Dat klopt, ik zit in de dialectgroep.

Hoe kan dat als Kaatsheuvelse?

Het dialect van de Zandschel komt overeen met het Capelse dialect. Als de dialectgroep bijeenkomt, ontstaan er vaak leuke discussies tussen de Sprangse en de Capelse leden. Verder leg ik nog graag contacten met mensen die ik in mijn leven heb ontmoet. In 2004 een lezing gehouden over 85 jaar Rabo in Sprang-Capelle, het mede opzetten van een tentoonstelling e.d., zoals 80 jaar bevrijding en recent nog 60 jaar Zidewinde. Medeschrijver van het kerkenboek en het boek over de begraafplaatsen en gebruiken uit het verleden. Uitnodigingen bezorgen en lezingen bijwonen met de nodige contacten van bekenden uit ons dorp om het nog eens over 'vroeger' te kunnen hebben.

Ook ben ik bij toerbeurt verantwoordelijk voor het openen en het sluiten van 'Ons Heem' op donderdagmiddag. Ik heb altijd belangstelling gehad voor het verleden van Sprang-Capelle. Het protestantse karakter van het dorp met zijn verschillende kerken,

temidden van de omliggende dorpen met voor het merendeel het katholieke geloof en het respect voor elkaar. Ik vind het belangrijk de geschiedenis en het ontstaan van Sprang-Capelle met zijn eigen gebruiken levendig te houden, zoals o.a. de zondagsrust die hier altijd is geweest.

Dank voor het prettige gesprek, Gerrit.

Marja de Bie

In memoriam

Sinds het vorige Kustersluik zijn overleden:

Dhr. H.J.M.N. Snijders, Walstro 3, Sprang-Capelle;

Dhr. C.H. Verduijn, Ekster 1, Sprang-Capelle;

Dhr. S.A. van Oosterhout, Hoogeinde 92, Waalwijk.

Gastlessen over het Sprang-Capelse dialect op de Koningsschool

Op 11 juni 2026 hebben Bert van Zelst en Sjaak de Bie, beiden leden van de werkgroep Dialect van Heemkundevereniging Sprang-Capelle, drie gastlessen verzorgd aan de leerlingen van groep 5 en 6 van de Koningsschool in Sprang-Capelle. Tijdens de lessen maakten de leerlingen op een leuke en interactieve manier kennis met het

Sprang-Capelse dialect. Aan de hand van voorbeelden, typische woorden en uitdrukkingen ontdekten zij hoe bijzonder en waardevol de streektaal van hun eigen omgeving is. De kinderen deden enthousiast mee, en er ontstonden leuke gesprekken en vragen over woorden die zij thuis of van hun grootouders wel eens horen.

De gastlessen werden met veel belangstelling

gevolgd en zorgden voor een mooie wisselwerking tussen de gastdocenten en de leerlingen. Het was niet alleen leerzaam, maar vooral ook gezellig om samen stil te staan bij een stukje lokale cultuur en geschiedenis. Met deze drie gastlessen is opnieuw een mooie bijdrage geleverd aan het levend houden van het Sprang-Capelse dialect. Een geslaagde ochtend waar weer volop aandacht is gevraagd voor het behoud van onze eigen streektaal.

Bert van Zelst

Gastles geeve (2)

Toen ik de lètste keêr beloofde om 't vervòlg van meen bezoek òn de laogere school De Rank te vertelle, hai ik nie gedòcht dè-t'r tòch wel enkele mònde ooverhinne zouwe gaon – mer hier ies dan 't vervòlg.

Nòdè'k in m'n gastles verteld hai oover de wòttersnoôd en 't spulgóéd, waar ik èègelijk klaor. Toen ik zeej dè'k nòr hènsging, ríepe de kender – echt en eêrlijk waar: "Mevrouw, blèèfde gij bij oons?!" "Doe dè mer gezellig," zi de juffrouw, "want ze krèège nou schrèève."

Nou, meense, zo moôï es wij leêrde schrèève, zo lillijk doen die brakke van nou meej 'n pen omgaon! Dè komt alle-

maol dur die leptòppe en compjoeters. Echte haonepoôte maoke ze d'r van.

De juffrouw hai meen 'ne groôte ròl meej plekplòtjes gegeeve en ik mocht ze allemaol zo'n plekplòtje geeve. Ik moet eêrlijk bekenne dei ik 'r tòch wel 'n paor vurtrok. Die mochten 'r tweej ùtzúúke. D'n irste was-t'r eêne meej roôï haor. Dè vèèn ik zo moôï, kender meej roôï haor! Ik zeej dan heêl zachtjes: "Gij maagt 'r tweej." Nou, hij glom es 'n ster-appeltje, mer ik merkte wel dè ik gin goei juffrouw zou zen gewiest, want ik hai echt vurkeure.

Toen wier in eêne keêr 't schoolbord oopegekapt, en wè denkte? 't Psalmvers. De katthelieke onder oons weete dè nie, mer de prottestaante leezers des te beeter. Dè vers moese wij iedere mòndaggemèèrge opzegge, en dan kreede 'n cèèfer; 'n tíén es ge't hillemaol ùt oewe kòp kon opzegge. Dè cèèfer kwaam ok op oew rappòrt. Tee-geswoorig zinge ze't iederen dag vurdè ze nòr hènsgòn, en ik moet zegge dè't me tòch wel wè deej. Ik dòcht efkes òn vroeger, es ik van oons ooma 'ne gulde kreeg es ik vur gedrag, vlèèt en psalmvers 'n tíén op meen rappòrt hai. De rest interseerde heur niks, want die drie vakke waare vur heur 't belangrèèkste.

Toen de school ùtging, líép de kender allemaol rij vur rij nòr bèùte, echt nog 'n bietje aauwerwets. Ik waar tròts dè-t'r die school nog 'n bietje discepline in ha gehaauwe, want zoow zen wij ok allemaol groôt gewòrre. En wij hebbe tòch allemaol – of 't nou prottestaant of kattheliek waar – goei onderwèès gehad!

Nieuwe aanwinsten

De afgelopen tijd zijn we druk geweest met de tentoonstelling '60 jaar Zidewinde'. Daarvoor hadden we een oproep geplaatst om materiaal beschikbaar te stellen. Ook hebben we zelf een aantal mensen benaderd.

We hebben een aantal voorwerpen en foto's gekregen of in bruikleen, o.a. van Wil de Roon en anderen.

We zijn hier erg blij mee, dus dank hiervoor. We hebben foto's gekregen of een kopie kunnen maken, hetgeen waardevol voor ons is!

Van Zidewinde hebben we een oorkonde in bruikleen van de opening in 1966.

Ook hebben we een schaalpje gehad dat bruidsparen kregen als ze hun feest in Zidewinde hielden.

Blijf vooral aan ons denken als je opruiming gaat houden; dingen en foto's die een duidelijke link met Sprang-Capelle hebben zijn welkom!!

Ben Spijkers

Verslag van de kleine excursie naar de Sint-Jan in Waalwijk op 22 juni 2026

Een lezing over een gebouw is toch heel wat anders dan echt rondlopen in dat gebouw. Nu stonden we met 35 leden buiten op de trappen naar de koepels te kijken, 19 in getal. Sommige donkerbruin, andere al groen geoxideerd. Waarom 19 koepels? Helemaal zeker is dat niet te achter-

halen. Maar één ding was duidelijk, de initiatiefnemer voor de bouw had de Aya Sofia in Constantinopel gezien. Daar buiten op de trap, waar we stonden te luisteren naar de gids, ontdekten we hoe warm het kan zijn bij de echte Aya Sofia.

Koepels

Enthousiast vertelt onze gids over de totstandkoming van de kerk. De toenmalige pastoor was op voetreis naar Rome en ten slotte verder gereisd naar Constantinopel, het huidige Istanboel. Daar was hij onder de indruk geraakt van de wereldberoemde Aya Sofia. Zo iets zou niet misstaan in Waalwijk. Architect Hendrik Valk realiseerde deze byzantijnse kerk in 1925.

Dat aantal van 19 koepels blijft nog even hangen. De gids waagt zich aan een mogelijke verklaring. De Martelaren van Gorkum waren ook 19 in getal. Wellicht komt daar het getal 19 vandaan. Die martelaren werden in 1572 door de Watergeuzen in Den Briel gemarteld en opgehangen, omdat ze trouw bleven aan hun rooms-katholieke geloof. (De kerk in Kaatsheuvel aan de Erasstraat (Berndijk) heet de HH Martelaren van Gorkumkerk.)

Gelukkig verkassen we naar binnen, want de zon steekt. Binnen in de kerk raak je al snel onder de indruk van de kunstig gemetselde bogen. En dat zijn er nogal wat, passend bij de koepels aan de buitenkant.

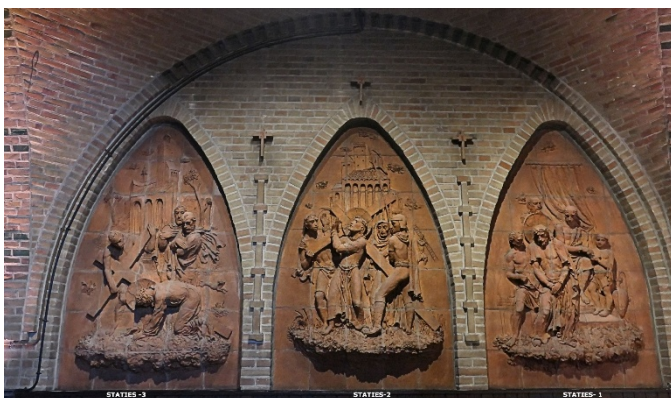
Stenen

Wat een vaardige metselaars moeten dat geweest zijn om al die bogen te maken. In de middeleeuwen werd soms honderden jaren aan een kerk of kathedraal gebouwd. In Waalwijk bouwde men twee jaren aan de Sint-Jan. De gids blijft vertellen over allerlei problemen bij de bouw, maar het beste is om toch even stil te zijn en rond te kijken.

Opvallend vind ik dat het perceel waar de kerk opgebouwd is, opgehoogd is met zand vanuit de Loonse en Drunense Duinen. Goed om er even aan te denken als je aan een biertje op het terras bij de Roestelberg zit.

Er blijft wel een raadsel achter: hoeveel stenen zijn er voor dit bouwwerk gebruikt? Onze gids noemt een onwaarschijnlijk laag aantal. Ik denk eerder aan miljoenen steentjes. Zou een mooie quizvraag zijn. Maar in de rekeningen zal nog wel het juiste aantal te achterhalen zijn.

Kruisweg

Onze aandacht wordt nu gevraagd voor de 14 staties van de Kruisweg. De Kruisweg verbeeldt het lijden van Jezus en is ontworpen door Charles Eyck. De beelden zijn van terracotta en in hoogrelief. De bedoeling van de kunstenaar was dat de beelden de bruine terracotta kleur bleven houden. Het kerkbestuur wilde graag dat de kunstenaar dat in

kleurde. Zijn werk kon hij niet afmaken in WO II vanwege materiaalgebrek. Dus een aantal zijn niet ingekleurd.

Baldakijn

Een opvallend object is het baldakijn dat achter het altaar staat. Het is ontworpen door architect Valk. Het is een wonderlijk en opvallend bouwwerk. Het heeft de vorm van een parabool met flink wat gaten erin. Het is gemaakt van een soort leer, roestbruin. Heel toepasselijk gefinancierd door inwoners van Waalwijk die hun dik belegde boterham verdienen in de leerindustrie. Je moet dan natuurlijk niet denken aan stikkers en zwikkers, maar aan schoenfabrikanten en leerhandelaren. En als ik dit baldakijn bekijk, kom ik tot de conclusie dat het best rijke schoenfabrikanten en leerboeren waren. Wat de functie van dit baldakijn is, wist de gids ook niet precies. Het markeert wel een voorname plaats in de kerk.

We waren tevreden over ons bezoek aan de Sint-Jan. Een mooi vervolg op de lezing.

De excursie werd afgesloten met een lekker kopje koffie met gebak bij restaurant City, aangeboden door onze vereniging.

Rien Visser

Oma's fototrommel

In het vorige Kustersluik zagen we een foto uit de collectie van fanfare Sirena. Het bleek inderdaad over een huldiging van jubilarissen te gaan volgens de heer A van

Oversteeg. Hij gaf ook de namen door. Staand van links naar rechts: Johan de Jong, Jan Spierings, Ad van Oversteeg, Joop Hoevenaar, Piet van de Laar en Kees de Jong. Zittend van links naar rechts: Arie van den Assem, Nol de Rooy, Paul van Zelst en Kil de Cloe. Hartelijk dank voor de reactie.

Op de volgende foto zien we een gezellig groepje mensen op de stoep voor een huis. We zien twee oudere dames en een moeder met haar twee zonen, neem ik even aan. Aan de kleding te zien is het een foto uit de jaren 50.

We horen het graag van jullie. De namen en locatie kunt u doorgeven aan Dieter Verbeek (pl.verbeek@ziggo.nl of op tel 06-27346249).

Dieter Verbeek

60 jaar Zidewinde: Heemkundevereniging Sprang-Capelle bracht dorpsgeschiedenis tot leven

Ter gelegenheid van het 60-jarig bestaan van Zidewinde heeft Heemkundevereniging Sprang-Capelle op verzoek van de familie Schalken een bijzondere tentoonstelling samengesteld. Hiermee werd een indrukwekkende terugblik gegeven op zes decennia geschiedenis van deze mooie locatie.

Voor het samenstellen van de tentoonstelling verrichtten Sjaak de Bie en Ben Spijkers uitgebreid onderzoek. Zij doken in archieven, verzamelden historische foto's en deden via sociale media een oproep

aan inwoners van Sprang-Capelle om herinneringen en beeldmateriaal te delen. Hierop kwam een redelijke respons. Dorpsbewoners stelden foto's beschikbaar van bruiloften, verjaardagen, verenigingsactiviteiten en tal van andere feestelijke gebeurtenissen die door de jaren heen in Zidewinde hebben plaatsgevonden. De tentoonstelling bood bezoekers een uniek kijkje in de rijke geschiedenis van

Zidewinde en de belangrijke rol die het gebouw heeft gespeeld in het sociale en culturele leven van het dorp.

Van 3 tot en met 7 juni werd de tentoonstelling bezocht door 394 belangstellenden.

De heemkundevereniging kijkt tevreden terug op deze geslaagde activiteit.

Een woord van dank gaat uit naar alle vrijwilligers die zich hebben ingezet voor de voorbereiding, inrichting en begeleiding van de tentoonstelling. Dankzij hun inzet kon deze bijzondere terugblik op 60 jaar Zidewinde uitgroeien tot een groot succes.

Sjaak de Bie en Ben Spijkers

Inpressie van de tentoonstelling '60 jaar Zidewinde

Wandelend door de tentoonstelling kom je van alles tegen. De bouwtekeningen en de feestelijk opening zie je aan het begin van de tentoonstelling. Naast de vele bruiloften en partijen waren er ook allerlei voorstellingen. Jarenlang is Zidewinde een echt cultureel centrum geweest. Ik heb vooral genoten van de foto's die een verhaal hierover vertellen. Ik zag daar ineens een foto van Tom Manders. Zou het echt waar zijn dat de Rotterdamse komiek naar Sprang-Capelle afgereisd was? Maar je moest wel even verder kijken dan je neus lang was. Sprang-Capelle

had jarenlang een eigen Tom Manders. Met bolhoed en de juiste outfit. Ik heb me laten vertellen dat deze Tom zelfs ook een muis had. En zingen dat die Huib Snijders kon En dat in ons eigen Zidewinde.

Wat verderop in de tentoonstelling lees ik dat zelfs de Mounties met hun show naar Zidewinde kwamen. Dat trok volle zalen. Maar wie weet nog van Tom Manders en de Mounties? Die kennis had je op kunnen doen bij '60 jaar Zidewinde'.

Verslag doen van een tentoonstelling is bijna ondoenlijk. Je komt van alles tegen. Zo zat er ook een vogeltje te fluiten. Je moest raden wat het voor een vogel was die je hoorde. De echte kenner wist dat het een Japanse nachtegaal was. Maar wat moest die nu op deze tentoonstelling? Dat was een eerbetoon aan de vogeltjesclub die jarenlang zijn tentoonstellingen en wedstrijden hield in Zidewinde. Daar was dan ook altijd een loterij bij. En wat kon je winnen? Het geld spekte wel de kas.

Wat langer stond ik stil bij de voorstelling 'De ronde van 43'. Flink wat voorstellingen over dit gevoelige onderwerp uit WO II werden verzorgd door de toneelverenigingen van Sprang-Capelle en Kaatsheuvel. Een mooie samenwerking op initiatief van de heemkunde-

vereniging. Het onderwerp zou nu ook actueel geweest zijn. Wie heeft er plaats voor een onderduiker?

Bij '60 jaar Zidewinde' komt als het ware de hele geschiedenis van ons dorp voorbij. Wat een goed initiatief om aandacht te besteden aan '60 jaar Zidewinde'!

Rien Visser

OPEN MONUMENTENDAG zaterdag 12 september 2026:

Veerkrachtig erfgoed

Monumenten zijn al eeuwenlang onderwerp van bedreiging. Vaak ging de dreiging uit van de mens die geen waarde aan een monument toekende of door oorlogsgeweld monumentaal erfgoed verwoestte. Vandaag de dag worden monumenten geconfronteerd met nieuwe uitdagingen: van de effecten van klimaatverandering tot het tekort aan vakmensen die deze bijzondere plekken kunnen onderhouden en doorgeven.

Toch laten monumenten hun kracht zien. Ze staan symbool voor herstel, vernieuwing en het vermogen om mee te bewegen met veranderende tijden. Ze zijn, zoals het thema aangeeft, veerkrachtig. De heemkundekring De Erstelinghe uit Waalwijk, Heemkundevereniging Sprang-Capelle en heemkundekring Op 't Goede Spoor uit Waspik willen u op zaterdag 12 september 2026 meenemen op een route langs die veerkrachtige monumenten.

We organiseren een fietsroute die u langs markante monumenten voert in Waalwijk, Sprang-Capelle en Waspik, waarbij u via QR-codes wordt voorzien van informatie over het monument. Ervaar uw gemeente op deze sportieve manier en leer over de lokale historie. Beleef hoe elk monument z'n eigen verhaal vertelt en hoe een monument door de tijden heen flexibel mee kon bewegen met de bewoners.

U kunt starten bij elk van de drie heemkundekringen. En we waarderen het als u alle heemkamers hebt aangedaan en daarmee de fietsroute hebt voltooid; dat is een beloning waard. Wat dat is? Volg ons in de komende periode en kom meer te weten over het volledige programma.

Veerkrachtig erfgoed, zaterdag 12 september 2026 van 10.00 tot 17.00 in Waalwijk, Sprang-Capelle en Waspik.

Leden van onze vereniging kunnen starten in 'Ons Heem', Julianalaan 5 in Sprang-Capelle.

Kijk regelmatig op de vernieuwde website van de Heemkundevereniging Sprang-Capelle: www.heemkundesprangcapelle.nl